

การตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕

นางสาวสุภัทร แก้วพัตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๔๖

ISBN ๙๗๔-๑๗-๔๒๓๑-๒

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

19 ก.ค. ๒๕49

I2193678

NAMING OF THAI COUNTRY SONGS DURING 1997 - 2002

Miss Suphat Kaewphat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4231-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕

โดย

นางสาวสุภัทร แก้วพัตร

ภาควิชา

ภาษาไทย

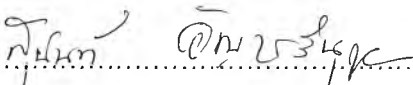
อาจารย์ที่ปรึกษา

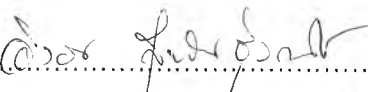
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิงอร สุพันธ์ุณิข

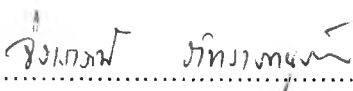
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

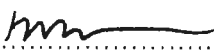
.... คณะบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภทิพย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลีบุญกุล)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิงอร สุพันธ์ุณิข)

.... กรรมการ
(อาจารย์จิราภรณ์ ภัทราภาณุภัทร)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เทพี จรัสจรวงเกียรติ)

นางสาวสุภัทร แก้วพัตร : การตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕ .

(NAMING OF THAI COUNTRY SONGS DURINNG 1997 - 2002) อ. ที่ปรึกษา
: ผศ. อิงอร สุพันธุ์วนิช.๑๗๐ หน้า . ISBN 974-17-4231-2

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕ โดยจะศึกษาด้านกลวิธีการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง การใช้คำและสำนวน รวมทั้งการสะท้อนสังคมและวัฒนธรรม ผลของการศึกษาด้านกลวิธีพบว่า มีทั้งการตั้งชื่อเป็นคำ เป็นวลี และเป็นประโยค ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ตั้งเป็นคำมีทั้งคำนามและคำกริยา ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ตั้งเป็นวลีมักเป็นนามวลี ส่วนชื่อเพลงลูกทุ่งที่ตั้งเป็นประโยคพบว่ามีทั้งประโยคสมบูรณ์และประโยคที่ละประธาน ส่วนการใช้คำและสำนวนในการตั้งชื่อเพลงแบ่งออกเป็น การใช้คำลักษณะต่าง ๆ การเล่นคำ และการใช้สำนวน การใช้สำนวนมี ๓ แบบ คือ สำนวนเดิม สำนวนดัดแปลง และสำนวนใหม่

ชื่อเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่สะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง และมีบางที่ถึงจะมีจำนวนน้อยกว่าแต่ก็สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมและสังคมไทยในปัจจุบันคือ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม การศึกษา อุปนิสัย รูปร่างหน้าตา การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

จากภาพรวมการศึกษาเรื่องการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง จะเห็นได้ว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งส่วนหนึ่งมีความสำคัญเพราะสามารถสะท้อนลักษณะเด่นของ " เพลงลูกทุ่ง " ที่สะท้อนความเป็นชนบทอุปนิสัยของคนไทย และสามารถแสดงให้เห็นพลวัตของชื่อเพลงลูกทุ่งที่ชื่อเพลงบางเพลงยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นลูกทุ่ง ในขณะที่บางส่วนปรับเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคม

ภาควิชา.....ภาษาไทย.....ลายมือชื่อนิสิต.....สุภัทร แก้วพัตร

สาขาวิชา...ภาษาไทย..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ.อิงอร สุพันธุ์วนิช

ปีการศึกษา..๒๕๔๖.....

4480221022 : MAJOR THAI

KEYWORD: NAMING / THAI COUNTRY SONGS . SUPHAT KAEWPHAT : NAMING OF THAI COUNTRY SONGS DURING 1997 – 2002. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. ING - ORN SUPANVANIT, 170 pp. ISBN 974 -17-423 -2

The objective of the thesis is to study the naming of Thai country songs between 1997 – 2002. The study considers 3 aspects: strategies of naming Thai country songs, use of words and idioms, and reflection of culture and society. The study concerning strategies reveal that the names consist of words, which are either nouns or verbs; noun phrases; and sentences, with or without subjects. The study concerning the use of words and idioms is divided into specific wording, rhymed wording, and repetition. The kinds of idioms used are original, adapted, and new.

Most of the names of Thai country songs are about unhappy love. A smaller number of the names, although of no less significance, reflect contemporary Thai culture and society: belief, customs, values, education, characters, appearance, occupations, and life styles.

In general, the study of the naming of Thai country songs shows that some of the names play a key role because they depict the outstanding characteristics of the “country song,” which are rusticity, Thai disposition, and dynamics of the names of Thai country songs, in which some are still country and some have adapted themselves according to recent social trends.

Department .....Thai.....Student' s signature.....*Suphat kaewphat*

Field of study....Thai.....Advisor' s signature.....*Ingorn Supanvit*

Academic year 2003.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับเมตตากรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิงอร สุพันธ์วิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ยอมสละเวลาอันมีค่าของท่าน เพื่อตรวจทานให้ข้อคิดและคำแนะนำ รวมไปถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย อีกทั้งคอยห่วงใย เอาใจใส่ และถามไถ่ทุกข์สุขเสมอมา ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุพันธ์ อัญชลีบุญกุล อาจารย์จิราภรณ์ ภัทธาภาณุภัทร และอาจารย์ ดร. เทพี จรัสจรุงเกียรติ ที่ได้ชี้แนะข้อบกพร่องรวมถึงคำแนะนำต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ในงานวิจัยนี้ และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นพมาศ วาสนานันท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาลณี ศรีหิรัญ ที่กรุณาช่วยเหลือตรวจทานแก้ไขบทความภาษาอังกฤษให้ลุล่วงด้วยดี นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ผู้วิจัยมีวันนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ ผู้เห็นความสำคัญของการศึกษาและให้การสนับสนุนในทุกด้านจนกระทั่งสำเร็จการศึกษามุ่งความตั้งใจ อีกทั้งความรัก ความห่วงใย และพลังใจที่พ่อกับแม่มีให้ลูกคนนี้เสมอ ตาและยายที่คอยสวดมนต์ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้หลานตลอดจน พี่ปู้ พี่ปุย และน้องป๊อก ที่คอยเป็นกำลังใจที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณทุก ๆ ความห่วงใยจากญาติพี่น้องทุกคน และขอบใจเพื่อนรักที่คอยไต่ถามทุกข์สุขเป็นเพื่อนกันตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณปิยมิตรทุกท่าน คุณสุชาติ คุณพรพรรณ คุณสุพัตรา คุณปวีณา คุณวงเดือน คุณธันยดา คุณวิสันต์ และคุณปฤณา เพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่คอยให้กำลังใจในการทำวิจัย และข้อแนะนำต่าง ๆ อันมีประโยชน์ต่อผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

๑	บทนำ	
๑.๑.	ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
๑.๒.	สมมติฐานในการวิจัย.....	๒
๑.๓.	วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	๒
๑.๔.	ขอบเขตการวิจัย.....	๒
๑.๕.	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๒
๑.๖.	นิยามศัพท์.....	๓
๑.๗.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓
๑.๘.	ประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัย.....	๑๐
๒	กลวิธีของการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง.....	๑๑
๒.๑.	การตั้งชื่อเป็นคำ.....	๑๒
๒.๑.๑.	คำนาม.....	๑๒
๒.๑.๒.	คำกริยา.....	๑๓
๒.๒.	การตั้งชื่อเป็นวลี.....	๑๔
๒.๓.	การตั้งชื่อเป็นประโยค.....	๒๐
๒.๓.๑.	ประโยคสมบุรณ์.....	๒๑
๒.๓.๒.	ประโยคละประธาน.....	๒๕
๓	การใช้คำและสำนวน.....	๓๑
๓.๑.	การใช้คำ.....	๓๑
๓.๑.๑.	การใช้คำถิ่น.....	๓๑

๓.๑.๒. การใช้คำเรียกญาติ.....	๓๖
๓.๑.๓. การใช้คำบ่งอาชีพ.....	๓๗
๓.๑.๔. การใช้คำบ่งสถานที่.....	๓๘
๓.๑.๕. การใช้ชื่อเฉพาะ.....	๔๐
๓.๑.๖. การใช้คำต่างประเทศ.....	๔๑
๓.๑.๗. การใช้คำภาษาปาก.....	๔๒
๓.๒. การเล่นคำ.....	๔๔
๓.๒.๑. การเล่นคำโดยการใช้เสียงสัมผัส.....	๔๔
๓.๒.๑.๑. การสัมผัสสระ.....	๔๕
๓.๒.๑.๒. การซ้ำเสียงพยัญชนะ.....	๔๗
๓.๒.๑.๓. การเล่นเสียงวรรณยุกต์.....	๔๘
๓.๒.๒. การเล่นคำโดยการซ้ำคำ.....	๔๙
๓.๒.๒.๑. การซ้ำคำนาม.....	๔๙
๓.๒.๒.๒. การซ้ำคำกริยา.....	๔๙
๓.๓. การใช้สำนวน.....	๕๐
๓.๓.๑. การใช้สำนวนเดิม.....	๕๒
๓.๓.๒. การใช้สำนวนดัดแปลง.....	๕๔
๓.๓.๓. การใช้สำนวนใหม่.....	๕๗

๔. ภาพสะท้อนวัฒนธรรมและสังคมไทยที่ปรากฏจากชื่อเพลงลูกทุ่ง.....	๖๓
๔.๑. ความเชื่อ.....	๖๙
๔.๑.๑. ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา.....	๖๙
๔.๑.๒. ความเชื่อดั้งเดิม.....	๗๔
๔.๒. ขนบธรรมเนียมประเพณี.....	๘๔
๔.๒.๑. ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและครอบครัว.....	๘๕
๔.๒.๒. ประเพณีในเทศกาลต่าง ๆ.....	๙๑
๔.๒.๓. ประเพณีประจำท้องถิ่น.....	๙๑
๔.๓. การละเล่น.....	๑๐๒
๔.๔. ค่านิยม.....	๑๐๓
๔.๔.๑. ค่านิยมเกี่ยวกับเงิน.....	๑๐๕
๔.๔.๒. ค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้.....	๑๐๖
๔.๔.๓. ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกาย.....	๑๐๙

๔.๕. การศึกษา.....	๑๑๑
๔.๖. อุปนิสัย.....	๑๑๓
๔.๖.๑. กตัญญู.....	๑๑๓
๔.๖.๒. ขยันและอดทน.....	๑๑๔
๔.๖.๓. ชอบให้คำสัญญา.....	๑๑๕
๔.๖.๔. เชื้อคนง่าย.....	๑๑๕
๔.๖.๕. เจ้าชู้.....	๑๑๖
๔.๖.๖. ชอบอบายมุข.....	๑๑๗
๔.๗. รูปร่างหน้าตา.....	๑๒๑
๔.๘. การประกอบอาชีพ.....	๑๒๗
๔.๙. การดำเนินชีวิต.....	๑๒๘
๕. บทสรุป.....	๑๓๖
๕.๑. สรุปผลการวิจัย.....	๑๓๖
๕.๒. ข้อเสนอแนะ.....	๑๓๘
รายการอ้างอิง.....	๑๓๙
ภาคผนวก ก.....	๑๔๕
ภาคผนวก ข.....	๑๔๗
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๑๗๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
ตารางที่ ๑	ความถี่ของชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นคำ.....	๑๔
ตารางที่ ๒	ความถี่ของประโยคแบบต่าง ๆ.....	๒๙
ตารางที่ ๓	ความถี่ของโครงสร้างของชื่อเพลงลูกทุ่ง.....	๒๙
ตารางที่ ๔	ความถี่ของการใช้คำลักษณะต่าง ๆ.....	๔๓
ตารางที่ ๕	ความถี่ของการเล่นคำโดยการใช้เสียงสัมผัส.....	๔๘
ตารางที่ ๖	ความถี่ของการเล่นคำแบบต่าง ๆ.....	๕๐
ตารางที่ ๗	ความถี่ของการใช้สำนวนแบบต่าง ๆ.....	๖๑
ตารางที่ ๘	ความถี่ของชื่อเพลงลูกทุ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่าง ๆ	๖๖
ตารางที่ ๙	ความถี่ของความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ.....	๗๓
ตารางที่ ๑๐	ความถี่ของความเชื่อดั้งเดิมลักษณะต่าง ๆ.....	๘๓
ตารางที่ ๑๑	ความถี่ของความเชื่อแบบต่าง ๆ.....	๘๔
ตารางที่ ๑๒	ความถี่ของภาพสะท้อนประเพณีแบบต่าง ๆ.....	๑๐๑
ตารางที่ ๑๓	ความถี่ของค่านิยมไทยด้านต่าง ๆ.....	๑๑๐
ตารางที่ ๑๔	ความถี่ของอุปนิสัยที่ปรากฏในชื่อเพลงลูกทุ่ง.....	๑๒๐
ตารางที่ ๑๕	ความถี่ของภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยด้านต่าง ๆ	๑๒๕
ตารางที่ ๑๖	ตารางแสดงภูมิสำเนาและผลงานของผู้แต่งเพลงลูกทุ่ง.....	๑๔๕